

105292

**BIBLIOTECA
CENTRALA A
UNIVERSITAȚII
DIN
BUCUREȘTI**

n° Curent 53158 Format.....

n° Inventar A27914 Anul.....

Secția Depozit III Raftul.....

ALEXANDRU MACEDONSKI

P O E M A
RONDELURILOR

1916—1920

EDITURA LITERARĂ A CASEI ȘCOALELOR

1927

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI

Cota ... 53158
Inventar ... 53139

CONTROL 1955

1956

SC 93/10

B.C.U. "Carol I" - Bucuresti

C53139

NOTE BIOGRAFICE ȘI BIBLIOGRAFICE

Alexandru Macedonski s'a născut în 1854, Martie 14, în orașul Craiova, ca fiu al generalului Alexandru Macedonski, primul general și Ministru de Război al Principatelor-Unite. Prin mamă, născută Fisența, se înrudea cu marile familii boerești: Brăiloi și Urdărenii.

Studiile liceale și le-a făcut în orașul natal, apoi trecu la facultatea de litere din Viena, de aci la Geneva și însfârșit se stabilì — pentru mai multă vreme — la Florența.

Se căsătorește la 1883, cu D-ra Anna Ralet-Slătineanu.

Din această căsătorie are cinci copii.

Intorcându-se în țară, publică în 1872, primul volum de versuri: «Prima Verba», primit binevoitor de D. A. Laurian. Colaboră — în acești primi ani — la: Telegraful, Patria, Trompeta Carpaților, etc.

Fondă o mulțime de reviste și ziare:

Oltul, bi-săptămânal (1873—75); **Trăsnetul**, **Fulgerul**, **Plevna**, **Dunărea**, ziare zilnice, de scurtă durată (1879—1880); **Stindardul Țării**, bi-săptămânal și având printre colaboratori pe: prințul G. Bibescu, Nicolae Blaremburg, generalul I. E. Florescu, etc.; **Straja Țării zilnic**, de scurtă durată (1892); **Tarara**, satiric săptămânal, au apărut numai 10 numere; **Lumina**, zilnic (1892—94); **Liga Ortodoxă**, zilnic (1896); **Forța Morală**, revistă săptămânală, dintre cele mai principale (1901—902); **Le Beau Danube**, **Bleu** (1905); **Liga Conservatoare** (1905); **Revista Critică** (1910).

Dar revista sa cea mai însemnată prin numărul și valoarea colaboratorilor și care determină un curent în literatura română, fù «**Literatorul**», 1880—1885; apare sporadic între 1890—1904 și din nou în 1918—19.

Scriitorii eșiți din mișcarea «**Literatorului**» sunt: Iuliu Săvescu, Ștefan Petică, Mircea Demetriad, D. Teleor, Dem. Stăncescu, Th. M. Stoenescu, Bonifaciu Florescu, Traian Demetrescu, Pantazi Ghica, Cincinat Pavelescu, Duiliu Zamfirescu, Alexandru Stamatiad, D. Karnabatt, Donar Munteanu, Alexandru Obedenaru, V. Bilciurescu, N. Ținc, A. Mândru, I. Dragoslav, Radu Rosetti, etc. etc.

În afară de cele enumerate mai sus, colaborează la o mulțime de ziare și de reviste din țară și de peste munți și la următoarele publicații streine:

Pester Loyd, L'Echo de la semaine, L'indépendance littéraire, La Nouvelle Revue, La Revue Fran-

caise, Le Journal des Débats, Paris Journal, La Revue Contemporaine, La Wallonie, Le Gil Blas, Poesia, La Revue Internationale, Vers et Prose, etc.

Adăogăm că numele său a fost citat cu laude de diferiți profesori streini, la cursurile lor universitare; iar mai multe antologii și cărți streine au reprodus din lucrările sale.

În 1882 publică un al doilea volum: «Poezii», cuprinzând la sfârșit o comedie în două acte, «Iadeș», reprezentată pe scena Teatrului Național din București. Acelaș teatru îi reprezintă, în 1894, tragedia în 5 acte, în versuri: «Saul», scrisă în colaborare cu C. Pavelescu. În 1895 și 1912 publică al treilea și al patrulea volum de poezii: «Excelsior» și «Flori Sacre». Între acestea mai publică: «Cartea de Aur» nuvele și schițe.

În 1916 publică, în revista «Flacăra», marele său roman «Thalassa». Mai are piesele: «Unchiașul Sărăcie» și «3 Decembrie» jucate la Teatrul Național și «Romeo și Julieta» și Cuza-Vodă nereprezentate.

În limba franceză un volum de versuri: «Bronzes» și un roman: «Le Calvaire de Feu» (1906), Sansot, Paris.

Lasă în manuscris, în franțuzește, o mulțime de sonete, o comedie eroică: «Le Fou» (1912—13) și o tragedie: «La mort du Dante» (1915—16), — aceasta din urmă și în versiune românească.

În 1914 a început o serie de Rondeluri care le-a continuat până în ultimii ani și din care a publicat numai o parte.

Prin 1876, a fost câtvà timp prefect de Bolgrad, apoi Inspector General al Monumentelor Istorice, iar în ultimul timp funcționar la Ministerul Cultelor.

Născut în bogăție, moare sărac în ziua de 24 Noembrie 1920, iar în 28 e înmormântat la cimitirul Bellu din București.

POEMA RONDELURILOR

DE

ALEXANDRU MACEDONSKI

1916—1920

1. *Rondelurile Pribege.* — 2. *Rondelurile celor patru Vânturi.* —
 3. *Rondelurile Rozelor.* — 3. *Rondelurile Rozelor de Azi și de Ieri.* — 4. *Rondelurile Senei.* — 5. *Rondelurile de Porțelan.* —
- Epigraf Final.*

RONDELURILE PRIBEGE

I.

RONDELUL LUCRURILOR

Oh! lucrurile cum vorbesc,
Și'n pace nu vor să te lase:
Bronz, catifea, lemn sau matase,
Prind grai aproape omenesc.

Tu le crezi moarte, și trăiesc
Imprăștiate'n ori-ce case.
Oh! lucrurile cum vorbesc,
Și'n pace nu vor să te lase.

Și câte nu'ți mai povestesc
In pustnicia lor retrase:
Cu tot ce sufletu-ți uitase
Te'nbie sau te chinuesc
Oh! lucrurile cum vorbesc.

1916, Mai 19.

II.

RONDELUL ORAȘULUI MIC

Orașul mic te fură 'ncet
Cu ale lui tăcute strade,
Cu oameni proști, dar cumsecade,
Ce nici nu știu că sunt poet.

Cu centrul intim și cochet,
Și fără case cu arcade;
Orașul mic te fură 'ncet
Cu ale lui tăcute strade.

Prin umbra parcului discret,
Nu se strecoară mascarade;
Și nu s'aud în el tirade
Despre-al politicei secret.
Orașul mic te fură 'ncet.

1919, Mai 20.

III.

RONDELUL DE AUR

Căldură de aur topit,
Și pulbere de aur pe grâne,
Ciobani și oi de-aur la stâne,
Și aur pe flori risipit.

În toți, și în tot, potopit,
El bate din aripi păgâne.
Căldură de aur topit,
Și pulbere de aur pe grâne.

De-al soarelui jar cotropit,
Pământul, sub vrajă rămâne,
Și ori-ce femei se fac zâne
Cu suflet din flacări răpit
Căldură de aur topit.

Iunie 1916.

IV.

RONDELUL LUNEI

Deși pe cer e-aceiași lună
Dar unde e cea de-altă-dată?
Minciuna vieței ce mă 'nbată
E azi o altfel de minciună.

Ca și atunci, duios răsună
Cavale 'n noaptea înstelată,
Și'n cer zâmbește — aceiași lună —
Dar unde e cea de-altă-dată?

A ei lumină argintată
Cu roze albe mă 'ncunună,
Și cântă tot pe vechia strună,
Dar pentru mine e schimbată,
Deși pe cer e-aceiași lună.

1916, Mai 31.

RONDELUL CRINILOR

-53.139-

In crini e bejia cea rară:
Sunt albi, delicați, subțiratici.
Potirele lor au fanatici.
Argint din a soarelui pară.

Deși, când atinși sunt de vară,
Mor pâlcuri, sau mor singuratici,
In crini e bejia cea rară:
Sunt albi, delicați, subțiratici,

In moartele vremi, mă 'nbătară,
Când fragezi, și primăvăratîci,
In ei mă sorbiră, estatici,
Și pe aripi de rai mă purtară
In crini e beția cea rară.

1916, Iunie 3

VI.

RONDELUL ȚIGANILOR *)

Țiganii merg fără 'ncetare
Nu știu nici ei când au pornit,
Dar se tot duc neconținut
Impinși de-o vecinică chiemare.

Cu galbeni ochi pierduți în zare,
De când se știu, s'au pomenit
Țiganii merg fără 'ncetare:
Nu știu nici ei când au pornit.

*) Acest rondel e o variantă a unei poezii a mea din «Excelsior».

Mereu țigani, cu mic, cu mare,
Au tot născut ș'au tot murit—
Și tot spre visul ne'nplinit,
Răpiți de-aceiași aiurare;
Țigani merg fără 'ncetare.

1916, Iunie 4.

VII

RONDELUL CERCETAȘILOR

Mai mari, mai mici, trec cercetașii
Un prinț din suflet i-a desprins,
Pe toți în ochi cu foc nestins,
La tot spre-a fi cu el părtașii.

Ca mâine ei vor fi ostașii
Sub steagul țării neînvins,
Cu mici, cu mari, trec cercetașii —
Un prinț din suflet i-a desprins.

Ori cât le suntem naintașii,
De focul sfânt ce l'am aprins,
Ne este sufletul coprins,
Ș'ai nouii țări vedem frunțașii
Când mari, sau mici, trec cercetașii.

VIII.

RONDELUL PLECĂREI

Am să mă călătoresc
Sunt furat ca de ispite,
S'o voiesc, să n'o voiesc
Spre ținuturi negândite.

Vara este pe sfârșite
Flori în suflet veștejesc.
Am să mă călătoresc
Sunt furat ca de ispite.

Luminişuri strălucite
Viaţa mea o cuceresc.
Aripi tainice îmi cresc,
Aripi zilnic mai grăbite.
Am să mă călătoresc.

1916, Iulie 4.

IX.

RONDELUL ORAȘULUI DIN INDII

Spart*) a fost orașul mare
De a vremii vitregie;
Peste moarta gălăgie
Cresc copacii până'n zare.

S'a uitat ce-a fost urgie,
Ce-a fost fală și 'nălțare:
Spart a fost orașul mare
De a vremii vitregie.

*) Pentru cei care nu sunt pătrunși de geniul limbei noastre se lămurește că forma: «*Spart a fost orașul*», e curat populară, Astfel: «*Spart a fost târgul*». Ai venit la spartul târgului, etc.

Intr'a soarelui magie
Strălucesc porfiruri rare,
Urme șterse tot mai tare
Din străvechia energie...
Spart a fost orașul mare.

1918, Octomvrie

X.

RONDELUL MORII

Șoptiri și cântece vrăjite
O 'npăciuire torc sub plute
Ca flaute și alăute
La scocul morii părăsite.

Amărăciunile trăite
In stinse zări rămân pierdute.
Șoptiri și cântece vrăjite
O 'npăciuire torc sub plute.

Mucigăirile 'nverzite
Înbracă jghiaburile mute
Cu florile lor ne'ntrecute,
Iar peste apele-adormite,
Șoptiri și cântece vrăjite.

1916, Iunie 6.

XI.

RONDELUL CONTIMPORANILOR

Acești contimporani ai mei
Fac ne'ncetat acelaș sport:
De treizeci de ani îmi tot zic mort
Tot mai pizmași și mai mișei.

Strigoi, adesea'mi zic tot ei —
Bătrân, în ultimul resort.
Acești contimporani ai mei
Fac ne'ncetat acelaș sport.

Deși par lei și paralei,
N'au cu talentul vre-un raport,
Și n'au nici sfinți, nici Dumnezei
Trântiți în viață de-un avort..
Dar sunt contimporanii mei.

22 Aprilie, 1919.

XII.

RONDELUL MEU

Când am fost ură am fost mare
Dar, astăzi, cu desăvârșire
Sunt mare, căci mă simt iubire,
Sunt mare, căci mă simt uitare.

Ești mare când n'ai îndurare
Dar te ridici mai sus de fire
Când ți-este inima iubire,
Când ți-este sufletul ertare.

Știu: toate sunt o 'ndurerare
Prin viață trecem în neștire,
Dar mângâierea e'n iubire
De-ar fi restriștea cât de mare,
Și înălțarea e'n ertare.

1916, Mai 16.

RONDELURILE CELOR PATRU VÂNTURI

I.

RONDELUL CUPEI DE MURANO

Nu e de aur: e de raze.
O 'ntind grifonii ce-o susțin.
E dătătoare de extaze,
Cu ea 'n onoarea ta închin.

In schînteierea'i de topaze
Coprinde-al nemurirei vin.
Nu e de aur: e de raze.
O 'ntind grifonii ce-o susțin.

E arta pură, fără fraze,
E cerul tot de soare plin.
Talaze largi, după talaze,
E sufletescu-avânt deplin,
Nu e de aur: e de raze.

1919, Aprilie în 24.

II

RONDELUL PRIVIGHETOAREI

Privighetoarea 'nvietoare
A 'ntremătorilor fiori
Deșteaptă prin caișii 'n floare
Ale zefirilor viori.

E ca 'ntr'o albă sărbătoare
Printre ale pomilor ninsori . . .
Privighetoarea 'nvietoare
A 'ntremătorilor fiori.

Și printre tihna lucitoare
Ce 'și varsă luna din comori,
De viață e redătătoare
Pentru ori-ce searbezi muritori,
Privighetoarea 'nvietoare.

1919, Aprilie în 24.

III.

RONDELUL TRECUTULUI*)

Iată, Pometeștii, iată Adâncata,
Scurtul pod de bârne, este retrecut,
Re'nviază mama, îmi zâmbește tata...
Vremé câtă curs'a par'că n'a trecut.

Jar și vâlvorare, soarele urcat'a
Arde grâu'n flăcări pân' la brâu crescut.
Iată Pometeștii, iată Adâncata,
Scurtul pod de bârne este re-trecut.

*) Moșii ale mamei poetului (Dolj) unde el și-a petrecut copilăria.

Iarba pe tot șesul de cosit e gata.
Apele 'și deșiră graiul ne'ntrecut.
Pentru viața de-astăzi mi-a sosit răsplata;
Copilandru vesel din nou m'am făcut...
Iată Pometeștii, iată Adâncata.

IV.

RONDELUL OGLINDEI

Din al oglindei luciu rece
De apă — adâncă — se desface
O liniște de dulce pace
Ce 'ntregul suflet mi'l petrece.

Obida vrând să mă înnece,
Zadarnic firea și-o preface.
Din al oglindei luciu rece
Uitarea numai se desface.

Chiar dorul vieței 'n mine tace —
Izvor ce gata e să sece;
Și pe-al meu chip, ce 'n umbră zace,
Un fel de vis de opium trece
Din al oglindei luciuri rece.

1919, Aprilie 5.

V.

RONDELUL DOMNIȚEI

Ieșind din balta Craiovița *)
Unde-a fost crai Craiovisin,
Văpaie, vezi plutind Domnița
Mai argintată ca un crin.

Sub lună'i tremură cosița,
In suflet poartă ca un chin
Plutind pe balta Craiovița,
Unde a fost crai, Craiovisin.

*) Balta Craiovița este lângă Craiova. Legenda spune: că unde se află această baltă a fost întâiul oraș cu numele de Craiova. Și tot dupe legendă, în noaptea Paștilor, se aud clopotele sunând în fundul apei, etc.

Iși duse viața 'ntr'un suspin
Ne-dându-și nimănui gurița,
Dar a rămas mironosița
Din veacul cel de tot creștin
Plutind pe balta Craiovița.

1919, Aprilie 6.

VI.

RONDELUL ORAȘULUI DE ALTĂ DATĂ

Era orașul de altă-dată
Sub plopî de-argint, muiiați în soare,
O verde oază fermecată
Cu repezi ape cântătoare.

Pe ori-care străzi cântau izvoare
Și sărutat de flori ce 'nbată
Trăia orașul de altă-dată
Sub plopî de argint muiiați în soare.

Prostimea chiar era bogată,
Prin curți aveau mai toți cuptoare.
In beciuri se țeseau covoare,
Ș'o viață 'n veci înbelșugată
Trăia orașul de altă-dată.

1919, Aprilie în 20.

VII.

RONDELUL ORELOR

*(Omnia vulnerant ultima necat) *)*

Pe rând ori-ce ore rănesc,
Iar ultima vecinic omoară... —
Tot sufletul mi-este o vioară
Ce plânge duios că trăiesc.

Și nici nu mai cerc să zâmbesc
Când viața s'arată ușoară. —
Pe rând ori-ce ore rănesc
Iar ultima vecinic omoară.

*) Inscripție medievală pe un cadran de ceasornic: «*toate rănesc, ultima omoară*».

Ori câtă cerească comoară
Ar fi într'un lut omenesc,
Zvârlit de pe clipa ce zboară
Recade în iadul obștesc; —
Pe rând ori-ce ore rănesc.

1919, Aprilie în 24.

VIII.

RONDELUL AJUNGERII LA CER

In cer s'ajunge dintr'un salt,
Sau nu s'ajunge 'n veci de veci....
Te-aruncă 'n el un cântec 'nalt
In care-al vieței plâns înneci.

Spărgând fluidicul său smalt
Ca o săgeată de aur treci; —
In cer s'ajunge dintr'un salt,
Sau nu s'ajunge 'n veci de veci

l se mai dă 'nsfârșit asalt
Sub jar de patimi când te pleci,
In al tău suflet când n'ai alt
Decât fiorii dulci și reci.....
In cer s'ajunge dintr'un salt.

1919, Mai 1.

IX.

RONDELUL CTITORILOR

In zugrăveala 'nvechită,
El searbăd; ea, cu ruje *)-aprinse,
Biserica de ei clădită
O țin cu degete 'ntinse.

Năluci din vechiul timp desprinse,
Știu viața lor că e sfârșită
In zugrăveala învechită,
El, searbăd; ea, cu ruje-aprinse.

*) *Ruje*, e termen oltenesc, «are două ruje în obraz». E egal cu două roze—și egal cu franțuzescul: *rouge*.

Și nu 'și blesteamă-a lor ursită
Dar ori-ce candeli când văd stinse,
Și sfânta slujbă părăsită,
Ei plâng cu lacrimi neînvinse
In zugrăveala învechită.

1919, Mai în 5.

X.

RONDELUL
COROANELOR NEPIERITOARE

Coroane 'n veci nepieritoare
Dintre frunzişurile mari
Ale bătrânilor stejari:
Mi-aşterne umbra sub picioare.

Ducându-mi paşii solitari
Pe sub pădurea cântătoare,
Coroane 'n veci nepieritoare
Simt în frunzişurile mari

Aleea e 'n apus de soare. —
Se urcă flăcări tot mai tari
Și ce resfrâng schînteietoare,
Printre copacii solitari,
Coroane 'n veci nepieritoare.

1919, Iulie în 28.

RONDELURILE ROZELOR

I.

RONDELUL ROZELOR CE MOR

E vremea rozelor ce mor
Mor în grădini, și mor și 'n mine.
Ș'au fost atât de viață pline,
Și azi se sting așa ușor.

În tot se simte un fior,
O jale e în ori și cine
E vremea rozelor ce mor.
Mor în grădini și mor și 'n mine.

Pe sub amurgu — întristător,
Curg vălmășaguri de suspine,
Și 'n marea noapte care vine
Duiioase 'și pleacă fruntea lor...
E vremea rozelor ce mor.

16, Mai în 19.

II.

RONDELUL LUI SADI *)

Drapate 'n purpură regească,
Sau înfoiate 'n rochi de argint,
Sadi 'n frunzosul labirint
Făcut'a roze să 'nflorească.

De-atunci nu pot să veștejască,
Și viața noastră o tot mint,
Drapate 'n purpură regească,
Sau înfoiate 'n rochi de-argint.

*) *Sadi*, mare poet persan. Autor al poemei, *Gulistan*,

Natura lor nu și-o desmint...
Știu tot așa să amăgească,
S'adoarmă și să liniștească,
Și să ne spună că nu mint.
Drapețe 'n purpură regească.

1919, Martie în 23

III.

RONDELUL ROZELOR DIN CIȘMEGIU*)

De flăcări, de aur, lila argintate,
Nebună orgie de roze ori-unde,
De bolți agățate, pe ziduri urcate,
Și printre frunzișuri de pomi ce le-ascunde,

Pe ritmuri persane în strofe-așezate,
Melodic coloarea, coloarei răspunde...
De flăcări, de aur, lila, argintate,
Nebună orgie de roze ori-unde.

*) Admirabilul maestru-grădinar care a dat Cișmegiului noul său desen și a făcut plantațiunile de roze ce l'au schimbat într'o minune fără seamăn în Europa, se numește *Repon*, e german de origină, și în urma evenimentelor din 1916 a fost înlăturat.

Repon a fost magul grădinei uitate.
Răpit fu de visul cu tainice unde,
Și dându-le viață ce'n suflet pătrunde,
Lăsatu-le-a 'n urmă, în roze 'nchiegate,
De flăcări, de aur, lila, argintate.

1919, Iunie în 16.

IV.

RONDELUL MARILOR ROZE

Mari roze bogate și grele
Abia mai pot capul să-și țină
De lucsul ce poartă pe ele
Scăldate 'n albastra lumină.

Miresme plutesc prin grădină,
Iar roua deșiră mărgele
Pe roze bogate și grele
Ce-abia mai pot capul să-și țină.

Avântul simțirilor mele
Mă duce într'o sferă senină
De ceața lumeștilor rele,
In care, pe frunte-mi se 'nclină
Mari roze bogate și grele.

1919, luni în 14.

V.

RONDELUL BEAT DE ROZE

De roze e beată grădina
Cu tot ce se află împrejur:
E beat și cerescul azur,
Și zâzâie, beată, albina.

Se clatină par'că lumina,
Un tunet e simplu murmur
De roze e beată grădina
Cu tot ce se află împrejur.

Dar iată... — A mea nu e vina... —
Chiar eu, în gentil turbadur,
Visând lângă-al apei susur,
Mă schimb, așteptându-mi regina... —
De roze e beată grădina.

1919, Iunie în 18.

VI.

RONDELUL CASCADELOR DE ROZE

Urcând pe pomi zâmbind pe casă,
Se surpă rozele grămadă,
Sau întocmesc câte-o cascadă
Pe vre-o alee mai retrasă.

Parfumul lor purtat în stradă,
Întinde a lui subțire plasă...
Urcând pe pomi, zâmbind pe casă
Se surpă rozele grămadă.

De-ori câte stavili nu le pasă.
Sunt un torent, sunt o cascadă,
Ce 'n voia soarelui se lasă,
Dar ce, de cum sfârșesc să cadă,
Se-urcă 'n pomi, zâmbesc pe casă.

1919, Iunie în 17.

VII.

RONDELUL PRIVIGHETOAREI INTRE ROZE

A nopței sublimă măiastră
E-ascunsă 'ntre roze, și cântă,
Grădina ce-mi stă sub fereastră
In raze de-argint se 'nvesmântă,

O vrajă și albă și lăbăstră
Din ceruri, spre lume s'avântă.
A nopții sublimă măiastră
E-ascunsă între roze, și cântă.

Chiar roza ce moare în glastră,
De legile firei înfrântă,
Tresare în pacea sihastră,
La glasul, cu care-o 'nmormântă
A nopței sublimă măiastră.

1919, August în 14.

VIII.

RONDELUL ROZELOR DE AUGUST

Mai sunt încă roze — mai sunt
Și tot parfumate și ele
Așa cum au fost și acele
Când ceru-l credeam pe pământ.

Pe atunci eram falnic avânt...
Priveam, dintre oameni spre stele. —
Mai sunt încă roze — mai sunt,
Și tot parfumate și ele. —

Zadarnic al vieței cuvânt
A stins bucuriile mele,
Mereu când zâmbesc uit, și cânt,
In ciuda cercărilor grele,
Mai sunt încă roze — mai sunt.

1919, Iulie în 23.

IX.

RONDELUL ROZEI CE INFLOREȘTE

O roză 'nflorește, suavă....
Ca nor risipit e necazul,
Puternic mă poartă extazul,
Spre-o 'naltă și tainică slavă.

Nu'mi pasă de-a vieții otravă,
De chinul ce 'și urcă talazul;
O roză 'nflorește, suavă;
Ca nor risipit e necazul.

Stăpân sunt d-acum pe răgazul,
Să'mi fac din ursită o sclavă,
Și nu mai e viața grozavă,
De și mi-a brăzdat tot obrazul :
O roză 'nflorește suavă.

1919, Decembrie în 27.

X.

RONDELUL LUI SADI IEȘIND DINTRE
R O Z E

Sadi, dintre roze ieșind,
Uită să'și blesteme amanul....
Sădise pe veci *Gulistanul* *)
Și sufletu 'și dete zâmbind.

Aflai ca și el talismanul
Tot raiul să pot să'l coprind.
Sadi, dintre roze ieșind,
Uită să'și blesteme amanul.

*) Cea mai celebră poemă a lui: «*Grădina Rozelor.*»

Turbaț'a în voie dușmanul. —
El cupa de fiere golind
S'a dus în amurg șovăind,
Ș'a fost mai slăvit ca sultanul
Sadi dintre roze ieșind.

1919, Decembrie în

RONDELURILE ROZELOR DE AZI ȘI DE IERI

I.

RONDELUL ROZELOR DE AZI ȘI DE IERI

Umbrît de rozele ce-au fost,
Visând subt rozele de-acum,
Ași vrea obștescul adăpost
Să'mi fie la un colț de drum.

Știù al vieței mele rost
Simțirea din al lor parfum,
Umbrît de rozele ce-au fost,
Visând subt rozele de-acum.

Ori-cui va spune pe de rost
Că nu'mi vrui soarta nici-de-cum
Născut în ceasul cel mai prost;...
Dar am trăit, nu prea știu cum,
Umbrat de rozele ce-au fost.

1920, Aprilie 18|5.

II.

RONDELUL NOPȚEI ARGINTATE

In noaptea de lună-argintată
Pe pleoape când somnul se lasă
In vis îmi clădesc câte o casă
Ce toată e 'n roze 'nbrăcată.

De sgomot și oameni retrasă,
Locaș ca din basme s'arată,
In noaptea de lună-argintată
Pe pleoape când somnul se lasă.

Vre'o sarcină asupra'i n'apasă:
De-ai mei creditori e apărată,
Parfumul de roze ce 'mbată
Extazul în suflet îmi lasă
In noaptea de lună argintată.

1920, Aprilie 20.

RONDELURILE SENEI

I.

RONDELUL INNECAȚILOR

Pe sub poduri Sena toată
Este moarul *) tristei seri;
Ies în față'i și înnoată
Innecații cei de eri.

Nici plăceri și nici dureri
Să'i mai miște n'o să poată,
Pe sub poduri Sena toată
Este moarul tristei seri.

*) Dela franțuzescul *Moare*. În românește nefiind un termen a numi acest fel de mătase.

Sunt aleșii cei din gloată;...
Vestejite primăveri
De-a necazurilor zloată, —
Și le cântă mângăieri
Pe sub poduri, Sena toată.

1919, Mai în 28.

II.

RONDELUL FLORILOR DE LUNĂ

Flori de lună ce s'agață
Schimbă apa în brocart ;
Printre frunze prinde viață
Câte-un cântec de Mozart.

Spre Saint-Cloud, ce doarme 'n față
Val de val se duce spart ;
Flori de lună ce s'agață
Schimbă apa în brocart.

Peste a Senei verde față
Dulci și lungi fiori se 'mpart,
Și de țărmi ce se răsfață,
Când corăbii se despart,
Flori de lună se agață.

1919, Mai în 29.

III.

RONDELUL PARISULUI IAD

Printre valuri care plâng
Pe sub bolți întunecate,
Șiruri de astre încețate
Felinare se resfrâng.

Pe tot țărmul drept și stâng,
Iad urlând de răutate
Pe când valuri care plâng
Curg sub bolți întunecate,

Chiar din zări mai depărtate,
Desnădejdi ce nu se 'nfrâng,
In grozav vârtej se strâng
Zbuciumând tot mai turbate, —
Printre valuri care plâng.

1919, Mai în 17.

IV.

RONDELUL DEZASTRULUI MONDIAL

Nori se bat la orizon
Tot apusul sângerează.
Urlă groaznic un ciclon,
Sena din adânc oftează.

Buburi ce nu 'ncetează
Sunt un tunet unison
Nori se bat la Orizon
Tot apusul sângerează.

State noi se 'nființează
Prăbușit e câte-un tron... —
Moartea 'și plimbă monoton
Coasa ei ce vieți retează. —
Nori se bat la orizon.

1919, Iunie în 27.

V.

RONDELUL URIAȘULUI

Monstruos se 'ntinde orașul,
Viciul joacă 'n el pe brânci,
Are case, lanț de stânci,
Dracii 'n toate 'și au locașul.

Rânjitor pândește-apașul,
Floarea mlaștinei adânci
Monstruos se 'ntinde orașul
Viciul joacă 'n el pe brânci.

De cum n'ai ce să mănânci
Face 'ndată pe trufașul,
Și'n mocirlă dându-ți brânci,
El rămâne uriașul
Monstruos se 'ntinde orașul.

1919, Septembrie în 18.

VI.

RONDELUL INĂLȚIMILOR

In mansarda lui mereu
Sărăcia e stăpână. —
Geniu 'și reazămă pe-o mână
Fruntea lui de tânăr zeu.

Zilnic soarta 'ș-o amână,
Zilnic duce-al vieții greu. —
In mansarda lui mereu
Sărăcia e stăpână.

Dar prea mult nu este până
Va urca în Empyreu... —
Se și crede 'n Elyseu,
Și el stă de-o săptămână
In mansarda lui mereu.

1919, Decembrie în 30.

VII.

RONDELUL DUMINICILOR
DE LA BELLEVUE

La Bellevue*) e val de lume,
Flori de zarzăr, cer de Mai,
Sărbătoare, răs și glume,
Soare vesel, colț de rai.

Sena curge numai spume
E 'nflorită ca un plai,
La Bellevue e val de lume,
Flori de zarzăr, cer de Mai.

*) Bellevue pe Sena lângă Paris.

Dragoști muzici și parfume
Sunt al zilei dulce grai,
Dar în fundul bieteii hume,
Tot e groaznic ori-ce trai
La Bellevue e val de lume.

1920, Ianuarie în 9.

VIII.

RONDELUL SFARȘITULUI

Omenirea e ca moartă,
Vii, sunt numai flori și plante,
Ea 'și deschise neagra poartă
Ce clădit-a fost de Dante.

Stema ei de diamante
Nimicită-a fost de soartă,
Omenirea e ca moartă,
Vii sunt numai flori și plante.

Spre-ale visului ghirlante
Nici-o aripă n'o poartă;
Obosit e chiar Atlante,
De povara ce tot poartă,
Omenirea e ca moartă.

1920, Ianuarie în 17.

RONDELURILE DE PORȚELAN

I.

RONDELUL LUI TSING-LY-TSI

Tsing-Ly-Tsi stă 'n prispa de-aur,
Cu ochi mici ca de gherlan,
Sub de-argint frunzos tesaur,
Casa e de porțelan.

Lângă ea pe-acelaș plan
Pomi albaștrii, sbor de graur;
Tsing-Ly-Tsi stă 'n prispa de-aur,
Cu ochi mici ca de gherlan.

Spre a-și croi al vieței plan
Asudat'a ca un faur;
Un măreț de smalt balaur
Poartă prins l'al său colan, —
Tsing-Ly-Tsi stă'n prispa de aur.

1919, Decembrie în 6.

II.

RONDELUL PODULUI DE ONYX

Pod de Onyx se 'nconvoaie,
Arcuind o boltă naltă
Cade foaie după foaie
Peste-azurul de pe baltă.

Din spre-apusul ce tresaltă
Sângeroase curg șiroaie;
Pod de Onyx se 'ncovoiaie
Arcuind o boltă naltă.

Mandarini, stând la o laltă,
Spun că semne sunt de ploaie;
Iar o luntre cam greoaie,
Printre ape, se tot saltă,
Pe sub pod ce se 'ncovoiaie.

1919, Dec. în 7.

III

RONDELUL PAGODEI

De mari fluturi sărutată,
Pe-o movilă—artificială,
E pagoda argintată
De zâmbirea matinală.

Umbra pomilor, mișcată,
O desbracă virginală,
De mari fluturi sărutată
Pe-o movilă—artificială.

Picurând diamantată,
Porțelanul roz îl spală
Roua tainic deșirată
Pe fațada sculpturală,—
De mari fluturi sărutată.

1919, Decembrie 8

IV

RONDELUL APEI DIN OGRADA JAPONEZULUI

Apei lui de prin ogradă,
Prea domol curgând la vale,
Bolovani dintr'o grămadă
Japonezu'i pune'n cale.

Spumegată vrea s'o vadă
Inprejurul casei sale,
Apa lui ce prin ogradă
Prea domol o ia la vale.

Și schimbând'o 'ntr'o cascadă
De consoane și vocale,
Uită — a vieței grea corvoadă
Dând răsunset de cristale,
Apei lui de prin ogradă.

1920, Februarie 1

V

RONDELUL MUZMEEI *)

In jinrikişa **) uşurică
Muzmeia mică e purtată,—
Frumoasă ca o păpuşică,
In kimono ***) e înbrăcată.

Pe când zăduful de aur pică,
Spre ceinăria depărtată,
In jinrikişa uşurică
Muzmeia mică e purtată.

*) Numele ce se dă fetelor uşoare în Japonia.

**) Jin = om, riki = putere; şa = trăsură. Jinrikişa e o trăsură de paie dusă de un japonez în fugă de cal.

***) Imbrăcămintele femeiască japoneză, se poartă dimineaţa.

De-al soartei greu a fost cruțată.
Simțiri nici gânduri n'o ridică
Atât e: o păpușă mică
De tineri nostimi așteptată,
In jînrikișa ușurică.

1920, Februarie 2

VI

RONDELUL OPIUMULUI

Fumându-și opiumul uitărei
Pe rogojini de pai de orez,
Fo-hi spre piscul aiurărei,
E dus de visul lui chinez.

Scăpat de chinul sbuciumărei,
Senin ca dupe-un meterez,
Fumează opiumul uitărei
Pe rogojini de pai de orez.

Iar când sosește al nopței miez
Ce'l urcă'n slava înbătărei,
Deplin se dă halucinărei
Ce-atunci e singurul său crez.
Fumându-și opiumul uitărei.

12 Martie, 1920

VII

RONDELUL MĂREI JAPONEZE *)

Smaraldul mării răpitoare
E jocul vecinic de colori
In verdea flacăre de soare
De lângă țărmiile ninși de flori.

Liliachii, se duc izvoare
Sub pomi, plăpânzi ca niște zori,
Smaraldul mării răpitoare
E, jocul vecinic de colori.

*) Pe tema câtorva versuri ale mele din primul «*Excelsior*».

Copii, de griji neștiutori,
Sunt japonezii 'ntre popoare,
Ș'orice dureri le simt ușoare.
Căci poartă'n suflet zâmbitori,
Smaraldul mării răpitoare.

1920, Martie 15

VIII

RONDELUL CHRYZANTHEMEI

O chryzanthemă în mișcare
E 'mpărăteasa strălucită
Printre roșatica 'nserare
Peste grădină răspândită.

Minune abia închipuită,
Și mai mult mică de cât mare,
O chryzanthemă în mișcare,
E 'mpărăteasa 'nchipuită.

Ii este fața zugrăvită
Spre-a fi aceeași arătare
De tinerețe neclintită
Ș'a fi crezută de oricare
O chryzanthemă în mișcare.

1920, Martie 31

IX

RONDELUL IOSIWAREI*)

Prin vitrine așezate,
In cartierul Iosiwara
Vezi păpuși nenumărate
Cât de lungă este vara.

Sunt aproape-asemănat,
In obraji le arde para
Prin vitrine așezate.
In cartierul Iosiwara.

*) Cartierul caselor de toleranță la *Yedo*.

Cam la fel sunt veștmântate...
Poate grea le-ar fi povara,
Dar fiind prea zorzonate
Nu le turbură ocară
Prin vitrine așezate.

1920, Aprilie 1

X

RONDELUL CHINEZILOR DIN PARIS

Ei nu vorbeau, ci ciripeau,
Căzuți din lună în Paris,
Și cum naintea mea mergeau
Păreau ieșiți ca dintr'un vis.

Să'i vadă mulți se întorceau:
Aveau un chip de nedescris...
Ei nu vorbeau, ci ciripeau,
Căzuți din lună în Paris.

Din țară singuri s'au proscris..
Inșă de câte ori priveau
Albastrul hainelor deschis,
De ea aminte-și aduceau,
Și nu vorbeau, ci ciripeau.

2 Aprilie, 1920

12-04-1854.
-ms. Filozofic-

EPIGRAF FINAL

De-aş fi ori încă nu pe ducă
Mă simţ la fel cu orişicine:
Clipire 'nchisă 'ntre suspine,
Şi 'ntre năluci ce pier — nălucă.

1920, April

FINE

TABLA DE MATERII

RONDELURILE PRIBEGE

	<u>Pagina</u>
Rondelul Lucrurilor	9
» Oraşului Mic	11
» de Aur	13
» Lunei	15
» Crinilor	17
» Țiganilor	19
» Cercetaşilor	21
» Plecărei	23
» Oraşului din Indii	25
» Morii	27
» Contimporanilor	29
» Meu	31

RONDELURILE CELOR PATRU VANTURI

Rondelul Cupei de Murano	33
» Privighetoarei	35
» Trecutului	37
» Oglindei	39
» Domniţei	41
» Oraşului de altă dată	43
» Orelor	45
» Ajungerei la Cer	47
» Ctitorilor	49
» Coroanelor neperitoare	51

RONDELURILE ROZELOR

	<u>Pagina</u>
Rondelul rozelor ce mor	53
» lui Sadi	55
» rozelor din Cişmeşiu	57
» marilor roze	59
» beat de roze	61
» Cascadelor de roze	63
» Privighetoarei între roze	65
» rozelor de August	67
» rozei ce înfloreste	69
» lui Sadi ieşind dintre roze	71

RONDELURILE ROZELOR DE AZI ŞI DE IERI

Rondelul rozelor de azi şi de ieri	73
» nopţii argintate.	75

RONDELURILE SENEI

Rondelul înecaşilor.	77
» florilor de lună.	79
» Parisului iad	81
» dezastrului mondial.	83
» uriaşului	85
» înălţimilor	87
» Duminicilor dela Bellevue	89
» sfârşitului	91

RONDELURILE DE PORTELAN

Rondelul lui Tsing-Ly-Tsi	93
» podului de Onyx.	95
» Pagodei	97
» apei din ograda japonezului.	99
» muzmeiei.	101
» opiumului	103
» mării japoneze.	105
» chryzanthemei	107
» lezării ei	109
» minnezilor din Paris	111

VERIFICAT
2007

BIBLIOTECA
CENTRALA UNIVERSITATII
BUCURESTI

EPIGRAFA FINAL

VERIFICAT
2017